

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA  
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH**

**W**

**Szkole Podstawowej im. Dzieci Zamojszczyzny**

**w Machnowie Nowym**

#### Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich ( Dz. U. z 2014r. poz. 382 z późn. zm. )
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ( Dz. U. z 2016r , poz. 487 z późn. zm. )
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji ( Dz. U. z 2015r. poz. 335 z późn. zm. )
5. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ( Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.)
6. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii( Dz. U. z 2015 r. poz. 1249)
7. Zarządzenie Nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 64) z późn. zm.)

#### **WYKAZ PROCEDUR:**

1. Procedura postępowania w sytuacji wypadku na terenie szkoły.
2. Instrukcja szczegółowa postępowania w razie nieszczęśliwego wypadku.
3. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.
4. Procedura postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.
5. Procedura postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów.
6. Procedura postępowania w przypadku przemocy psychicznej, cyberprzemocy.
7. Procedura postępowania w przypadku przemocy domowej.
8. Procedura w przypadku przeżyć traumatycznych ucznia.
9. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia.
10. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.
11. Postępowanie w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.
12. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.
13. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego w trakcie lekcji.
14. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
15. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
16. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
17. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyk.
18. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.
19. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.
20. Procedura postępowania w sytuacji zniszczenia dziennika lekcyjnego.
21. Procedura postępowania w przypadku kradzieży.

22. Procedura postępowania w przypadku ucieczek z lekcji, wagarów.
23. Procedura postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.
24. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.
25. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.
26. Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej).
27. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego.

## **I. PROCEDURY SZKOLNE**

Metody postępowania pedagogicznych i niepedagogicznych pracowników szkoły jako instytucji w sytuacjach kryzysowych. Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia, powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacjach i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących. Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest Dyrektor Szkoły. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest Rzecznik Praw Ucznia. Uczniowie wykraczający poza normy prawne i zasady zachowania w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Szkoły.

## **II. ZACHOWANIA AGRESYWNE**

1. Przez zachowanie agresywne uczniów rozumie się następujące zachowania:

- celowe popychanie, kopanie;
- bójki;
- stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.);
- używanie ognia na terenie szkoły;
- posiadanie niebezpiecznych substancji;
- wulgarnie zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły;
- niespektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie szkoły;
- wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie;
- dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności, itp.

2. Przez zachowanie przemocowe rozumie się:

- powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne;
- ciągłe zastraszanie;
- zjawisko „cyberprzemocy”;
- powtarzające się pobicia, wyzywania, itp.

## **III. ROZMOWY Z UCZNIEM**

1. Rozmowa z osobą będącą świadkiem zdarzenia: Rozmowę przeprowadza dyrektor, nauczyciel, pracownik obsługi, inna osoba dorosła przebywająca na terenie szkoły zwracająca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia. Jest to rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.

2. Rozmowa z wychowawcą klasy: następuje po zwróceniu uwagi na niewłaściwe zachowanie innego pracownika szkoły lub ucznia, który był świadkiem danego zdarzenia.

Rozmowa ma na celu, podobnie jak wyżej, przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować. Wychowawca informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje.

3. Rozmowa z dyrektorem szkoły: ma miejsce wówczas, gdy po rozmowie z wychowawcą klasy, uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie się nadal powtórzy to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.

#### **IV. UPOMNIENIA I NAGANY**

1. Wychowawca klasy za powiadomieniem dyrektora szkoły może ukarać ucznia.
2. Rodzaje kar stosowanych wobec uczniów /słuchaczy:
  1. upomnienie wychowawcy wobec uczniów/ słuchaczy danego zespołu klasowego, potwierdzone pisemnie, upomnienie stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole.
  2. upomnienie udzielone przez dyrektora szkoły, potwierdzone pisemnie, stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole.
  3. nagana udzielona przez dyrektora szkoły, potwierdzona pisemnie, stosuje się ją w przypadku znacznego złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości.
  4. zawieszenie praw do reprezentowania szkoły na zewnątrz, potwierdzone pisemnie,
  5. nagana z ostrzeżeniem o możliwości skreślenia z listy uczniów/słuchaczy udzielona przez dyrektora szkoły, potwierdzone pisemnie,
  6. skreślenie z listy uczniów/słuchaczy.

O obowiązujących w szkole procedurach wychowawcy klas informują:

- 1) Uczniów, podczas pierwszych lekcji wychowawczych;
- 2) Rodziców, podczas pierwszego spotkania z rodzicami w każdym roku szkolnym.

Powyższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim szkoły.

#### **1. PROCEDURA postępowania w sytuacji wypadku na terenie szkoły.**

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia służby medyczne (pogotowie ratunkowe tel. 112 lub 999).
2. Nauczyciel postępuje zgodnie z instrukcją szczegółową dotyczącą nieszczęśliwego wypadku.
3. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, wychowawcę, pedagoga o zaistniałym wypadku ( przez ucznia, który jest w pobliżu lub telefonicznie).
4. Wychowawca lub dyrektor szkoły zawiadamia rodziców o wypadku.
5. Nauczyciel podejmuje działania pomocy przedmedycznej zgodnie z zasadami udzielania pierwszej pomocy.
6. Nauczyciel jest z uczniem aż do przybycia służb medycznych, którym udziela szczegółowych informacji o stanie zdrowia ucznia.
7. Nauczyciel będący świadkiem wypadku sporządza notatkę ze szczegółowym opisem przebiegu wypadku i udzielania pomocy.
8. Notatkę należy przekazać do dyrektora szkoły.
9. Dalsze postępowanie prowadzi dyrektor szkoły zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

#### **2. INSTRUKCJA SZCZEGÓŁOWA postępowania w razie nieszczęśliwego wypadku**

**1. Sytuacja wypadku na terenie szkoły:** W sytuacji wypadku na terenie szkoły nauczyciel jest zobowiązany wezwać natychmiast pomoc medyczną:

- 1) Pogotowie ratunkowe (nr tel. 112 lub 999) oraz pielęgniarkę szkolną;
- 2) Powiadomić dyrektora i poprosić o przydzielenie osoby do opieki nad klasą lub grupą;
- 3) Nauczyciel udziela pomocy zgodnie z zasadami udzielania pomocy przedmedycznej, jeżeli sytuacja nie zagraża bezpośrednio życiu ucznia, chroni go przed pogłębieniem urazu najlepiej nie rusza, czeka na przybycie pomocy medycznej. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia podejmuje akcję reanimacyjną lub prosi o pomoc inne osoby znające zasady udzielania pierwszej pomocy. Jest z uczniem do momentu przybycia służb medycznych;
- 4) Przy zgłoszeniu wypadku podaje: miejsce wypadku, wiek ucznia, dane osobowe, jeżeli go zna, opisuje urazy widoczne, stan ucznia (przytomny, nieprzytomny itp.);
- 5) Sporządza notatkę z wypadku, w której podaje znane sobie okoliczności wypadku i rodzaj udzielonej pomocy do momentu przybycia służb medycznych. Notatkę niezwłocznie przekazuje dyrektorowi szkoły.

**2. W sytuacji wyjścia poza teren szkoły:** W trakcie wycieczki edukacyjnej lub zajęć w terenie w czasie trwania lekcji wychowania fizycznego.

- 1) Nauczyciel zgłasza dokładnie miejsce pobytu z klasą przed wyruszeniem na wycieczkę edukacyjną, zabiera apteczkę pierwszej pomocy;
- 2) W razie wypadku nauczyciel powiadamia służby medyczne - pogotowie ratunkowe (nr tel. 112 lub 999) oraz rodziców;
- 3) Przy zgłoszeniu wypadku podaje: miejsce wypadku, wiek ucznia, dane osobowe, jeżeli go zna, opisuje urazy widoczne, stan ucznia (przytomny, nieprzytomny itp.);
- 4) Klasę ustawia w pobliżu siebie. Telefonicznie wzywa pomoc do opieki nad klasą, grupą i powiadamia o zaistniałym wypadku dyrektora szkoły.
- 5) Nauczyciel udziela pomocy zgodnie z zasadami udzielania pomocy przedmedycznej, jeżeli sytuacja nie zagraża bezpośrednio życiu ucznia, chroni go przed pogłębieniem urazu najlepiej nie rusza, czeka na przybycie pomocy medycznej. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia podejmuje akcję reanimacyjną lub prosi o pomoc inne osoby znające zasady udzielania pierwszej pomocy. Jest z uczniem do momentu przybycia służb medycznych;
- 6) Sporządza notatkę z wypadku, w której podaje znane sobie okoliczności wypadku i rodzaj udzielonej pomocy do momentu przybycia służb medycznych. Notatkę niezwłocznie przekazuje dyrektorowi szkoły.

### **3. PROCEDURA udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.**

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom wykwalifikowana pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udziela wychowawca klasy, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły.
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nie posiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem (opiekunem prawnym) ucznia lub lekarzem (w przypadku gdy nauczyciel wie, że uczeń przyjmuje leki lub taka adnotacja znajduje się w dzienniku szkolnym).
5. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńcze z większą grupą uczniów jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne!

6. O przypadku udzielania pierwszej pomocy należy bezzwłocznie poinformować dyrektora lub zastępcę dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.

7. Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

#### **4. PROCEDURA postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.**

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej:

- pracownikowi szkoły
- nauczycielowi
- pedagogowi
- wychowawcy
- dyrektorowi szkoły

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników szkoły.

##### **1. Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie):**

Pracownik szkoły:

- 1) Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerwa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary;
- 2) Rozdziela strony;
- 3) Ustala granice: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej;
- 4) Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji;
- 5) Rozmawia z uczniem – zwraca uwagę na jego niewłaściwe zachowanie;
- 6) Zgłasza zaistniałe zdarzenia wychowawcy klasy.

Wychowawca:

- 1) Rozmawia z uczniem;
- 2) Informuje o zdarzeniu pedagoga szkolnego;
- 3) Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – informuje rodziców o zaistniałym fakcie;

##### **2. Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.):**

Pracownik szkoły:

- 1) Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerwa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary;
- 2) Rozdziela strony;
- 3) Ustala granice: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej;
- 4) Ocenia zagrożenie i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji;
- 5) Udziela pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpiecza miejsca zdarzenia;
- 6) Wzywa pomoc medyczną w razie konieczności;
- 7) Wzywa wychowawcę (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcy) rozpoczyna procedurę wobec sprawcy zdarzenia;

Wychowawca:

- 1) Rozmawia indywidualnie ze sprawcą zdarzenia – informuje go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, informuje o dalszym toku postępowania;
- 2) Powiadamia pedagoga oraz dyrekcję o zaistniałym zdarzeniu;
- 3) Powiadamia rodziców sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia;
- 4) Podejmuje współpracę z rodzicami w celu rozwiązania trudnej sytuacji wychowawczej i zaplanowania strategii działań (podpisywanie kontraktów);

Dyrektor szkoły:

- 1) Wzywa rodziców – powiadamia ich o zaistniałym fakcie;
- 2) Ustala okoliczności zdarzenia – wysłuchuje stron;
- 3) W przypadku poważnego wykroczenia lub braku rezultatów działań wychowawczych i nie zaniechania przez ucznia zachowań negatywnych– wzywa policję lub sąd rodzinny;
- 4) Udziela nagany;

Osoba interweniująca sporządza notatkę z przeprowadzonych działań.

#### **5. PROCEDURA postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów.**

W tym przypadku stosuje się procedury takie jak w przypadku zachowania agresywnego o dużej szkodliwości.

#### **6. PROCEDURA postępowania w przypadku przemocy psychicznej, cyberprzemocy.**

1. Zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia, przerwać akt agresji lub przemocy.
2. Powiadomić w kolejności: wychowawcę, pedagoga, dyrektora szkoły.
3. Powiadomić rodziców sprawców i ofiar.
4. W uzasadnionych przypadkach powiadomić Policję.
5. Objąć działaniami terapeutycznymi ofiarę i grupę przemocy, w której ona funkcjonuje.
6. Objąć działaniami zespół klasowy.
7. Objąć pomocą rodziców i w razie potrzeby poprosić o pomoc Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną.
8. Sporządzić szczegółową notatkę z przeprowadzonych działań.

#### **7. PROCEDURA postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy domowej.**

1. Porozmawiać z ofiarą przemocy.
2. Zawiadomić: wychowawcę klasy, pedagoga, dyrektora szkoły.
3. Rozmowa pedagoga o charakterze wyjaśniająco - wspierającym z uczniem.
4. Wypełnić niebieską kartę.
5. Dokonać oględzin ciała dziecka (pielęgniarka szkolna). Jeżeli są widoczne ślady pobicia na ciele dyrektor wyznacza osobę, która razem z uczniem uda się do przychodni w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia.
6. Powiadomić: Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rodzinny.
7. W razie potrzeby wezwać Policję w celu odseparowania dziecka od sprawców.
8. Udzielić ofierze wsparcia i pomocy psychologicznej.
9. Sporządzić szczegółową notatkę z przeprowadzonych działań.

#### **8. PROCEDURA postępowania w sytuacji przeżyć traumatycznych ucznia.**

1. W sytuacji, gdy uczeń utracił w wyniku śmierci rodzica, rodzeństwo lub inną osobę bliską lub w przypadku innych sytuacji traumatycznych, ucznia obejmuje się specjalistyczną pomocą psychologiczno - pedagogiczną w szkole.
2. Na wniosek pedagoga uczeń może być zwolniony z zajęć dydaktycznych po porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia.

## **9. PROCEDURA postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia.**

1. Agresywne zachowania pracownika szkoły wobec ucznia rozumiane jako: wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych.
2. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
3. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika – powiadomienie odpowiednich organów zgodnie z Ustawą z dn. 26 stycznia 1982r Karta Nauczyciela.

## **10. PROCEDURA postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły** (obelżywe wyzwiska, groźby, rzucanie przedmiotami, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły, agresja fizyczna)

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga, dyrekcji, rodziców i ew. kuratora sądowego.
2. Dyrektor zapewnia nauczycielowi bezpieczeństwo, a w razie potrzeby pomoc przedmedyczną i wzywa pogotowie.
3. W przypadku obrazy słownej nauczyciela lub pracownika szkoły, pedagog wzywa rodziców na rozmowę.
4. Rodzice wraz z uczniem zobowiązani są przeprosić nauczyciela, pracownika szkoły.
5. Oprócz wszczętych procedur prawnych, stosowanie konsekwencji wynikających ze szkolnego systemu kar statutowych.
6. Zgodnie z ustawą o ochronie Urzędników Państwowych nauczyciel ma prawo zgłosić sprawę do prokuratury.
7. Skierowanie sprawy z prośbą o wgląd w rodzinę do sądu Rodzinnego (pedagog).

## **11. PROCEDURA postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.**

1. Przez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)

Nauczyciel:

- 1) Słowne zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie ucznia;
- 2) Próba przywrócenia dyscypliny i porządku w klasie;
- 3) Wpisanie uwagi odnośnie zachowania ucznia do zeszytu uwag;
- 4) W przypadku konfliktu między uczniami – rozdzielenie stron;
- 5) W przypadku braku reakcji ze strony ucznia - poinformowanie o dalszych konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły;
- 6) Powiadomienie wychowawcy klasy po zakończeniu lekcji;

Wychowawca:

- 1) Rozmowa z uczniem, zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje;
- 2) W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości – upomnienie, sporządzenie odpowiedniej adnotacji w zeszycie uwag;
- 3) W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły;
- 4) W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów);
- 5) Konsekwencje: zgodne ze Statutem Szkoły.

Pedagog szkolny:

- 1) W przypadku gdy nauczyciel prowadzący zajęcia nie potrafi opanować sytuacji w klasie wysyła gospodarza klasy po dyrektora lub pedagoga ;
  - 2) Pedagog zobowiązany jest udać się do wskazanej klasy i ustalić tożsamość przeszkadzających uczniów a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do swojego gabinetu lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora;
  - 3) Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniami i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia
  - 4) Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole – na wniosek pedagoga wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu;
  - 5) Jeżeli przyczyną zakłócania toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur;
2. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom, których uczniowie popełnili wykroczenie.
  3. Niedopuszczalne jest wypraszenie przeszkadzającego ucznia z sali lekcyjnej oraz wysyłanie go w czasie lekcji do wychowawcy, pedagoga szkolnego lub dyrekcji szkoły.

## **12. PROCEDURA postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (np. ostre narzędzia, nóż, żyletka, gaz, straszaki broni itp.):**

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu).
2. Powiadomienie wychowawcy klasy oraz pedagoga szkolnego.
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego.
4. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom, odizolowanie ucznia;
5. Wezwanie rodziców do szkoły, powiadomienie o konsekwencjach czynu.
6. Wezwanie policji.
7. Rewizja przeprowadzona przez policję w obecności rodziców ucznia.
8. Powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.

## **13. PROCEDURA postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego podczas lekcji.**

1. Uczeń nie może używać telefonu komórkowego w czasie lekcji.
2. W każdym przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego podczas lekcji nauczyciel ma prawo odebrać uczniowi telefon. Telefon jest przekazywany dyrektorowi szkoły lub jego zastępcy do depozytu.
3. Zatrzymany w depozycie telefon może odebrać tylko rodzic lub prawny opiekun ucznia.
4. Uczeń, któremu odebrano telefon otrzymuje odpowiedni wpis w zeszycie uwag.
5. W przypadku gdy uczeń używający telefonu komórkowego w czasie lekcji nie odda go nauczycielowi, mimo że zostanie o to przez niego poproszony, otrzymuje upomnienie wychowawcy klasy, otrzymuje odpowiedni wpis w zeszycie uwag.

## **14. PROCEDURA postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.**

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności, w obecności drugiej osoby (nauczyciel, pedagog, pracownik szkoły) zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób

niepowołanych (chwyci substancję za pomocą jednorazowej chusteczki bądź folii, aby nie pozostawić śladów) oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

2. O zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły, który ma obowiązek wezwać policję.

3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

#### **15. PROCEDURA postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.**

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.

2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły.

3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.

4. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).

6. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

#### **16. PROCEDURA w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.**

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.

2. W razie konieczności odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.

3. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy, wzywa pogotowie ratunkowe.

4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, pedagoga, oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.

5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.

6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, na czas niezbędny do wytrzeźwienia

8. O fakcie zabrania ucznia przez policję zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

9. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

10. Pedagog sporządza z zaistniałej sytuacji notatkę służbową.

### **17. PROCEDURA postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki.**

1. Powiadomienie dyrekcji szkoły oraz pedagoga.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagog, dyrekcji) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.
3. W przypadku gdy uczeń odda nauczycielowi podejrzaną substancję, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.
4. Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawiennictwa w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
5. W przypadku, gdy uczeń odmawia oddania substancji – policja w obecności rodziców ucznia przeprowadza rewizję.
6. Wychowawca i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem i jego rodzicami.
7. Z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową i stosuje przewidziane w statucie szkoły sankcje.

### **18. PROCEDURA postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.**

1. Zgłoszenie faktu wychowawcy klasy i odpowiedni zapis w zeszycie uwag.
2. Wychowawca powiadamia o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i pedagoga.
3. Rozmowa pedagoga dyscyplinująca i profilaktyczna – powiadomienie ucznia o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia.
4. Udzielenie upomnienia i odpowiedni zapis w zeszycie uwag.

### **19. PROCEDURA postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.**

1. Interwencja – powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców, przegląd monitoringu.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.

### **20. PROCEDURA postępowania w przypadku zniszczenia dziennika lekcyjnego.**

1. Nauczyciel, który stwierdził zniszczenie dziennika lekcyjnego, zawiadamia dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
2. Dyrektor powołuje komisję w celu ustalenia zakresu zniszczeń oraz odtworzenia zapisów dziennika lekcyjnego.
3. Komisja dokonuje odtworzenia dokumentacji (na podstawie protokołów z egzaminów klasyfikacyjnych, dokumentacji nauczyciela). Po zakończeniu prac sporządza odpowiedni protokół.
4. Dyrektor informuje o zdarzeniu organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Przedstawia mu ponadto protokół z pracy komisji.
5. Dyrektor informuje o zdarzeniu uczniów klasy i ich rodziców oraz nauczycieli, oraz przedstawia im skład powołanej komisji i wynikach jej prac.

6. Dyrektor wymierza karę statutową sprawcy, jeżeli został on wykryty lub przyznał się sam.

## **21. PROCEDURA postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły.**

1. Ustalenie sprawcy kradzieży (jeśli jest to możliwe).
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem celem ustalenia przyczyn kradzieży.
3. Poinformowanie dyrektora szkoły oraz pedagoga o zaistniałej sytuacji.
4. Wezwanie do szkoły rodziców ucznia i przekazanie im informacji.
5. Sporządzenie zapisu w zeszycie uwag.
6. Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej rzeczy ewentualnie pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu.
7. W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców powiadomienie policji.
8. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.
9. Konsekwencje dla ucznia – zgodne ze Statutem szkoły.

## **22. PROCEDURA postępowania w przypadku ucieczek z lekcji, wagarów.**

1. Nauczyciel stwierdzający fakt ucieczki lub wagarów ucznia jak najszybciej informuje o tym wychowawcę klasy.
2. Wychowawca wyjaśnia przyczyny nieobecności w rozmowie z uczniem i jego rodzicami, motywuje ucznia do zmiany zachowania.
3. Wychowawca po rozpoznaniu przyczyn nieobecności ucznia podejmuje decyzje o ewentualnym powiadomieniu pedagoga.
4. W przypadku, gdy uczeń systematycznie uchyla się od obowiązku szkolnego wychowawca powiadamia pedagoga.
5. Informuje i wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
6. Ustala przyczyny nieobecności.
7. Zawiera kontrakt z rodzicami i z uczniem w obecności pedagoga .
8. W przypadku, gdy niemożliwe jest nawiązania telefonicznego kontaktu z rodzicami ucznia – po dwóch tygodniach nieobecności, wychowawca wysyła pisemne zawiadomienia do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia.
9. Gdy absencja powtarza się nadal i po wyczerpaniu wszelkich środków zapobiegawczych, wychowawca klasy, po uprzednim poinformowaniu ucznia i jego rodziców, występuje wspólnie z pedagogiem z wnioskiem do sądu, jeżeli uczeń jest niepełnoletni.

## **23. PROCEDURA postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.**

### **1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:**

- 1) Omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej;
- 2) Upowszechnienie procedur przewidywania prób samobójczych;
- 3) Monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji;

### **2. Działania interwencyjne:**

- 1) Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
- 2) Nie pozostawiaj ucznia samego;
- 3) Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
- 4) Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
- 5) Zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia;
- 6) Wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli potrzeba;
- 7) Zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie;
- 8) Towarzysz uczniowi - jesteś dla niego ważny;

9) Zawiadom dyrekcję szkoły - Dyrekcja zawiadamia jednostkę sprawującą nadzór nad szkołą;

10) Dokonaj szybkiej oceny zagrożeń:

np. wg klucza:

ryzyko umiarkowane

- np. uczeń mówi o samobójstwie,
- nie mówi jak to zrobi,
- nie było wcześniejszych prób,

duże ryzyko

- np. wystąpiły czynniki przedwypadkowe,
- uczeń mówi jak to zrobi,
- były wcześniejsze próby,

ekstremalne ryzyko

- np. wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe,
- uczeń dokonał samookaleczenia,
- podjął próbę nieudanego zamachu samobójczego lub inne.

### **3. Działania zagrażające zdrowiu lub życiu:**

1) Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnienia w miarę możliwości opiekę psychologa;

2) Wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych;

3) Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji;

4) Chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.);

### **4. Działania naprawcze:**

1) dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia próby uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;

2) Bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPP lub placówką opieki zdrowotnej;

3) Podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi;

## **24. PROCEDURA postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.**

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:

- służbami medycznymi;
- rodzicami ucznia;
- policją, prokuraturą;
- organem nadzoru pedagogicznego.

2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

## **25. PROCEDURA postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.**

1. Dyrektor Szkoły powiadamia nadzór pedagogiczny o zdarzeniu.

2. Dyrektor Szkoły organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

3. Wychowawcy informację o śmierci ucznia przekazują na forum swoich klas, należy unikać informowania uczniów na forum szkoły.
4. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum.
5. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu.
6. Nie należy dopuścić do gloryfikowania zmarłego ucznia, ukazywania go jako męczennika, wzoru do naśladowania.
7. Nie wolno wspominać, ani opisywać, metody samobójstwa a także miejsca w którym je popełniono.
8. Należy unikać nadmiernych uproszczeń, lepiej podkreślać że jest to skutek interakcji wielu czynników.
9. Na każdym kroku mocno podkreślać że samobójstwo nie jest żadną metodą radzenia sobie z problemami osobistymi. Przypomnieć do jakich osób lub instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się gdy mają problemy, zarówno z nauką jak i osobiste.
10. Przede wszystkim nie należy dopuścić aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia widział sposób na rozwiązanie swoich problemów.

## **26. PROCEDURA postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej).**

### **1. Działania uprzedzające:**

- 1) Omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej;
- 2) Omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej;

### **2. Działania interwencyjne:**

- 1) Poinformuj nauczycieli, wychowawców;
- 2) Przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania na godzinach wychowawczych, innych lekcjach;
- 3) Poinformuj uczniów na forum klasy;
- 4) Stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych;

### **3. Działania naprawcze:**

- 1) Oceń potrzeby, monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;
- 2) Skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z PPP; ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego;

## **27. PROCEDURA postępowania w przypadku ataku terrorystycznego**

### **Wtargnięcie napastników do obiektu**

1. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
2. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa szansę ich przetrwania).
3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Staraj się uspokoić uczniów – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
  - nie pozwól uczniom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,

- nakaz uczniom położyć się na podłodze.

7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA! Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

8. Po zakończeniu akcji:

- sprawdź obecność uczniów celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek - o braku któregośkolwiek ucznia poinformuj Policję,

- nie pozwól żadnemu niepełnoletniemu uczniowi samodzielnie wrócić do domu,

### **Użycie broni palnej na terenie szkoły**

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaz uczniom położyć się na podłodze.

2. Staraj się uspokoić uczniów.

3. Dopilnuj, aby uczniowie nie odwracali się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.

4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby uczniowie wykonywali je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.

5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych

UWAGA! Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

Po opanowaniu sytuacji:

- upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),

- zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych

- udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,

- w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania.

- zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

### **Zagrożenie bombowe**

Symptomy wystąpienia zagrożenia:

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

1. Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,

- samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).

2. Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.

3. O swoich spostrzeżeniach poinformuj dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia odpowiednie służby: Straż Miejską lub policję.

### **Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:**

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Urząd Miasta.

2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami.

3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły.

Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

4. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:

- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
- treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego;
- numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.

5. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

### **Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:**

1. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu policji na miejsce incydem bombowego przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby” użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji należy opuścić szkołę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.)
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

### **Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”:**

1. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń policji.
2. Ciekawość może być niebezpieczna - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę
3. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami administratora budynku lub wskazaniami upoważnionych osób.

Informacja o podłożeniu bomby

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna:

śłuchaj uważnie, zapamiętaj jak najwięcej, jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę – jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje, zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle, nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki, jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał - przekazasz ją Policji.

2. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

3. Zaalarmuj dyrektora szkoły.

4. Dyrektor dzwoni do Kuratorium Oświaty.

5. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów w sposób nie wywołujący paniki!

6. Dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.

UWAGA! Poinstruuuj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

7. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.

8. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.

9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.

10. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym,

11. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu,

12. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

### **Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)**

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.

UWAGA! Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych:

3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.

4. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów w sposób nie wywołujący paniki!

5. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.

7. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.

8. Otwórz okna i drzwi.

9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.

10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).

11. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń

### **Po wybuchu bomby:**

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.

2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.

4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.

6. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń